

ŠGD „HERCEGBOSANSKE ŠUME“ d.o.o. KUPRES
ŠUMARIJA KUPRES

ELABORAT

gospodarenja HC VF površinama u Šumariji Tomislavgrad

ŠUME VAŽNE ZA KONTROLU EROZIJE
Gospodarska jedinica Lib - Gvozd

Tomislavgrad, 2013. godina

Općenito o HCVF

Sve šume imaju socijalne vrijednosti i vrijednosti značajne za životnu sredinu, kao što su staništa divljih životinja, vodeni tokovi i arheološke lokacije. Tamo gdje se smatra da ove vrijednosti imaju izuzetan značaj ili važnost, šume se mogu definirati kao šume visoke zaštitne vrijednosti (HCVF – *High Conservation Value Forests*).

Ključ koncepta HCVF-a je identifikacija visokih zaštitnih vrijednosti, jer je upravo prisutnost visokih zaštitnih vrijednosti ono što određuje da li je šuma označena kao šuma visoke zaštitne vrijednosti. Visoke zaštitne vrijednosti prvobitno je definirao Savjet za Upravljanje Šumama (FSC) za korištenje prilikom certifikacije šuma, ali se upotreba tog koncepta proširila i u druge svrhe, uključujući zaštitu, planiranje i zastupanje prirodnih resursa, kartiranje krajolika i izradu politika velikih kompanija. Ovakvo brzo shvaćanje odražava njegovu jednostavnost, što je pomjerilo raspravu od definiranja određenih tipova šuma (npr. primarna, sekundarna) ili metoda sječa šume (npr. industrijska sječa) prema fokusiranju na vrijednosti koje neku šumu čine naročito vrijednom. Identificiranje ovih ključnih vrijednosti i osiguranjem njihovog održavanja i unapređenja, moguće je donositi razumne odluke u gospodarenju šumama, koje su dosljedne zaštiti važnih socijalnih vrijednosti i vrijednosti za životnu sredinu nekog šumskog područja.

HCVF su ona područja šuma kojima treba gospodariti na odgovarajući način, kako bi se održale ili unaprijedile identificirane visoko zaštitne vrijednosti. HCVF može biti mali dio velike šume, npr. obalni dio koji štiti neki vodeni tok koji jedini izvor pitke vode za neku zajednicu, ili mali dio rijetkog ekosistema. U nekim drugim slučajevima HCVF može biti cijela gospodarska jedinica, npr. ukoliko šuma ima nekoliko zaštićenih ili ugroženih vrsta koje se prostiru unutar te šume. Bilo koji tip šume – borealna, umjerena ili tropska, prirodna ili plantaža, može biti potencijalna HCVF, zato što se određivanje HCVF se isključivo oslanja na prisutnost jedne ili više visoko zaštitnih vrijednosti.

HCVF klasifikacija je podijeljena na 6 kategorija i nekoliko potkategorija i to kako slijedi:

ELEMENTI HCVF	
HCVF 1	Šumska područja koja sadrže globalno, regionalno ili državno važne koncentracije biodiverziteta
HCVF 1a	Zaštićena područja
HCVF 1b	Ugrožene vrste i vrste u opasnosti
HCVF 1c	Endemske vrste
HCVF 1d	Važne povremene koncentracije
HCVF 2	Šumska područja koja sadrže globalno, regionalno ili državno značajne prostrane šume nivoa krajolika
HCVF 3	Šumska područja koja sadrže ekosustave koji su rijetki, ugroženi ili u opasnosti.
HCVF 4	Šumska područja koja osiguravaju osnovne prirodne usluge u kritičnim situacijama
HCVF 4a	Šume važne za vodene tokove
HCVF 4b	Šume važne za kontrolu erozije
HCVF 4c	Šume koje predstavljaju značajne prepreke požarima
HCVF 5	Šumska područja fundamentalna za zadovoljavanje osnovnih potreba lokalnih zajednica
HCVF 6	Šumska područja značajna za tradicionalni kulturni identitet lokalnih zajednica

HCVF 4b- Šume važne za kontrolu erozije

U Šumariji Tomislavgrad smo identificirali 349,27 ha šuma i šumskih zemljišta koja su od izuzetne važnosti za zaštitu od vodene i eolske erozije. Radi se o površinama koje čine jedinstveni kompleks na sjeveroistočnoj strani planine Lib u gospodarskoj jedinici Lib – Gvozd, revir Vran. Izdvojene površine se protežu od predjela lokalnog naziva Cvitanovac do predjela zvanog Zlostranje. Na sjeverozapadnom rubu, uz predjel Cvitanovac se nalazi selo Kongora, a sa sjeverne i sjeveroistočne strane granicu predstavlja županijska cesta Tomislavgrad – Blidinje u dužini od cca 3900m.

Opis sastojina – gospodarskih klasa

Kako se u svakodnevnim šumarskim aktivnostima u Šumariji Tomislavgrad služimo širim i užim kategorijama šuma odnosno gospodarskim klasama da bi opisali neku sastojinu odnosno šumsko zemljište, prema važećoj ŠGO ćemo se i u ovom elaboratu poslužiti za istu svrhu zbog jednostavnosti prikaza. U daljnjem tekstu opisujemo pojedine gospodarske klase koje su evidentirane na predmetnim površinama:

1307 – Čista šume običnog bora na kalkomelanosolu, pretežito plitkom kalkokambisolu i njihovim kombinacijama na jedrim vapnencima i dolomitima

1314 – Mješovite šume crnog i običnog bora na kalkomelanosolu, pretežito plitkom kalkokambisolu i njihovim kombinacijama na jedrim vapnencima i dolomitima

4215 – Sekundarne izdanačke šume bukve u pojasu šuma bukve i jele i bukve i jele sa smrekom na kalkomelanosolu, pretežito plitkom kalkokambisolu i njihovim kombinacijama na i rendzinama na jedrim vapnencima i dolomitima te kristalastim dolomitima i laporcima.

4222 – Izdanačke šume bukve i crnog graba u pojasu šuma bukve i jele i bukve i jele sa smrekom(trajni stadij) na kalkomelanosolu, plitkom kalkokambisolu i njihovim kombinacijama na jedrim vapnencima i dolomitima

5204 – Šibljac i unutar šuma bukve i jele i bukve i jele sa smrekom na pretežito plitkom kalkokambisolu i kalkomelanosolu i njihovim kombinacijama na jedrim vapnencima i dolomitima

6110 – Visoke čiste šume listača, četinjača i mješovite šume listača i četinjača napogodne za gospodarenje zbog ekstremnih orografskih i edafskih uvjeta na različitim tlima i supstratima

6410 – Izdanačke šume listača, čiste i mješovite, nepogodne za gospodarenje zbog ekstremnih orografskih i edafskih uvjeta na različitim tlima i supstratima.

1. PREGLED POVRŠINA

U narednom tekstu su prikazane površine po odsjecima u g.j. Lib – Gvozd sa pripadajućim gospodarskim klasama.

Prikaz površina po odsjecima:

Odjel	Odsjek	Površina(ha)	GK
6	a	53.35	4222
7	a	22.46	1307
	b	27.76	4215
	c	23.77	5204
64	a	9.23	6110
	b	24.31	6410
	c	4.21	6410
	d	32.88	5204
65	a	14.97	4215
	b	13.25	6110
	c	23.62	6410
66	a	6.52	1314
	b	6.71	6110
	c	34.29	6410
67	a	5.2	1307
	b	3.28	4215
	c	20.2	6110
	d	23.26	6410
Ukupno		349.27	

Prikaz površina po gospodarskim klasama:

GK	Odsjek	Površina odsjeka	Površina GK
1307	7a	22.46	27.66
	67a	5.2	
1314	66a	6.52	6.52
4215	7b	27.76	46.01
	65a	14.97	
	67b	3.28	
4222	6a	53.35	53.35
5204	7c	23.77	56.65
	64d	32.88	
6610	64a	9.23	49.39
	65b	13.25	
	66b	6.71	
	67c	20.2	
6410	64b	24.31	109.69
	64c	4.21	
	65c	23.62	
	66c	34.29	
	67d	23.26	
Ukupno			349.27

1. Prikaz stanja šumskog zemljišta i ostalih sastojinskih komponenti po odsjecima

Kako bi pobliže objasnili stanje šumskog zemljišta, odnosno sveukupnost čimbenika koji određuju ekološke uvjete na HC VF površinama, koncept ove analize će se svoditi na opisni dio svakog prethodno navedenog odsjeka koji je obrastao gdje ćemo uzeti u obzir vrste drveća, grmlja i prizemnog rašća, zatim tip zemljišta, klimatske prilike, vrste životinja, biotske i abiotske čimbenike i ostalo. Odsjeci koji su po osnovi gospodarenja istaknuti kao nepodesni za gospodarenje neće biti obuhvaćeni detaljnim opisom.

Opis obraslih odsjeka će biti prikazan u obliku tablice u kojoj su sadržani svi oni elementi koji su bitni da bi se ovim sastojinama potrajno i održivo gospodarilo ne narušavajući HC VF principe.

GOSPODARSKA JEDINICA		Lib - Gvozd	TAKSACIJSKE ZNAČAJKE	BONITET	Sve vrste - 5
ODJEL, ODSJEK		6 a		SKLOP	68,57%
POVRŠINA (ha)		53,35		OMJER SMJESE(%)	Jela-0,8, bukva-2,18Plemenite listače-3,14, ostale tvrde listače-5,87,ostale meke listače-88,02
GOSPODARSKA KLASA		4222		HC VF tip	4b
POLOŽAJ I STANIŠNE PRILIKE	EKSPOZICIJA		Sjever-sjeveroistok		UTJECAJ STANIŠNIH PRILIKA NA SASTOJINU
	INKLINACIJA		33-90%		
	NADMORSKA VISINA		930-1160m		
	RELJEF		Niz strmih draga i grebena		
	TLO		Kalkomelanosol i plitki kalkokambisol		
	KLIMA		Kontinentalna/ planinska		
	HIDROGRAFSKE PRILIKE		Nema stalnih izvora, moguće formiranje povremenih vodotoka u dragama u slučaju jačih kiša		
	OSTALE PRILIKE				
SASTOJINSKE PRILIKE	VEGETACIJA	SLOJ DRVEĆA		jela (<i>Abies alba</i>), bukva (<i>Fagus sylvatica</i>), javor (<i>Acer pseudoplatanus</i>), mokinja(<i>Sorbus aria</i>), trepetljika(<i>Populus tremula</i>), crni grab(<i>Ostrya carpinifolia</i>)	
		SLOJ GRMLJA		Lijeska(<i>Corylus avellana</i>), divlja ruža(<i>Rosa canina</i>), glog(<i>crataegus spp.</i>)	
		PRIZEMNO RAŠĆE		Kopitnjak (<i>Asarum europaeum</i>), šumarica (<i>Anemone nemorosa</i>), medvjedi luk (<i>Allium ursinum</i>)-potrebno još istražiti	
	KVALITETA SASTOJINE		Sastojina sa dominantno pionirskim vrstama, loše tehničke kvalitete		
	STANJE POMLATKA		Dominantan mladik trepetljike, mjestimično se javlja mladik jele i bukve		
	OSTALI ŽIVI SVIJET				
	UGROŽENE BILJNE I ŽIVOTINJSKE VRSTE		Sokolovke (<i>Falco sp</i>), medvjed (<i>Ursus arctos</i>), biljne vrste potrebno istražiti		
NEGATIVNI ČIMBENICI	BIOTSKI				
	ABIOTSKI		Snijeg uzrokuje savijanje tanjih debala i pucanje grana. U slučaju otvaranja sklopa moglo bi doći do erozije vodom zbog nagiba. Trenutno nema bitnijeg utjecaja		
	OSTALO		Rubom odsjeka u dužini od cca 330m prolazi makadam iz zaseoka Galići pa je moguće bacanje otpada uz rub.		
FUNKCIJA SASTOJINE	Ova sastojina ima funkciju u zaštiti zemljišta od vodene erozije , a bitno utječe na izgled krajobraza, pogotovo u jesenskom periodu kada se ističe izuzetan kolorit listopadnog drveća.				

PREĐIVIDENE AKTIVNOSTI	Moguće su isključivo sanitarne sječe te vrlo ograničeno snabdijevanje lokalnog stanovništva ogrijevom trepetljike u sklopu običajnog prava. Moguće kresanje grana ili sječa pojedinačnih stabala ukoliko se pokaže potreba za obilježavanjem planinarskih staza. Moguće sakupljanje šumskih plodova.
PROCJENA MOGUĆNOSTI UGROŽAVANJA STANIŠTA	Nekontroliranom (bespravnom) sječom, odlaganjem opasnog otpada kao što su akumulatori, baterije, bačve s uljem i drugo. Zatim čistim sječama i krčenjem šume koje neminovno dovode do negativnih posljedica pogotovo vodene erozije. Prekomjerno i nepravilno sakupljanje šumskih plodova
OSTALE NAPOMENE	Taksacijski podaci su uzeti iz tekuće važeće ŠGO. Opisni podaci su djelom uzeti iz prethodne ŠGO, a djelom računski putem GIS-a. Ugrožene vrste ćemo nastojati utvrditi tokom proljeća koliko nam dopuste redovne obveze.

GOSPODARSKA JEDINICA		Lib - Gvozd	TAKSACIJSKE ZNAČAJKE	BONITET	Smreka, Obični bor, Crni bor, Bukva-4, Ostale tvrde i meke listače - 5
ODJEL, ODSJEK		7a		SKLOP	80,17 %
POVRŠINA (ha)		22,46		OMJER SMJESE(%)	Smreka-0,35, Obični bor-7, Crni bor-76,21, Bukva-0,61, Ostale tvrde listače-0,3, Ostale meke listače-15,53
GOSPODARSKA KLASA		1307		HCVF tip	4b
POLOŽAJ I STANIŠNE PRILIKE	EKSPOZICIJA		Sjever - Sjeveroistok		UTJECAJ STANIŠNIH PRILIKA NA SASTOJINU
	INKLINACIJA		33-90%		
	NADMORSKA VISINA		98-1200m		
	RELJEF		Niz strmih grebena i draga nepravilnih granica		
	TLO		Kalkomelanosol i pretežito plitki kalkokambisol		
	KLIMA		Kontinentalna/planinska		
	HIDROGRAFSKE PRILIKE		Nema stalnih ni povremenih vodotoka		
	OSTALE PRILIKE				
SASTOJINSKE PRILIKE	VEGETACIJA	SLOJ DRVEĆA		Smreka(<i>Picea abies</i>), Bukva (<i>Fagus sylvatica</i>), javor (<i>Acer pseudoplatanus</i>), Obični bor(<i>Pinus sylvestris</i>), Crni bor(<i>Pinus nigra</i>), Trepetljika(<i>Populus tremula</i>)...	
		SLOJ GRMLJA		Lijeska(<i>Corylus avellana</i>), Glog(<i>Crataegus sp.</i>), Divlja ruža(<i>Rosa canina</i>), Mukin ja(<i>Sorbus aria</i>)...	
		PRIZEMNO RAŠĆE		Kopitnjak (<i>Asarum europaeum</i>), šumarica (<i>Anemone nemorosa</i>), Potrebno još istražiti	
	KVALITETA SASTOJINE		Sastojina je u tehničkom pogledu loše kvalitete. Ekološki, zbog raznolikosti vrsta u svim slojevima jako bitna		
	STANJE POMLATKA		Pomladak slab. Grupično se javlja mladik crnog bora, ostale gospodarske vrste se slabije javljaju. Dominira mladik trepetljike.		
	OSTALI ŽIVI SVIJET				
	UGROŽENE BILJNE I ŽIVOTINJSKE VRSTE		Potrebno detaljno istražiti		
NEGATIVNI ČIMBENICI	BIOTSKI				
	ABIOTSKI		Slab utjecaj snijega i vjetra		
	OSTALO		Sastojina udaljena od županijske ceste cca 160m, pa je moguć minimalan utjecaj ispušnih plinova		

FUNKCIJA SASTOJINE	Budući da se sastojina nalazi iznad županijske ceste ona ima veliki utjecaj na sprečavanje erozije vodom i moguće zatrpavanje prometnice. Zbog većeg udjela četinjača u zimskom periodu pozitivno utječe na opću sliku krajobraza
PREDVIĐENE AKTIVNOSTI	Moguće su sanitarne sječe i eventualno uklanjanje starijih stabala radi pomlađivanja. U dogovoru sa zainteresiranim interesnim skupinama mogu se obilježiti i urediti planinarske staze
PROCJENA MOGUĆNOSTI UGROŽAVANJA STANIŠTA	Stabilnost sastojine, a samim tim i šumskog tla mogu narušiti jedino sječe na većim površinama, a takvih do sada nije bilo te je potrebno učiniti sve da ih ne bude ni u budućnosti. Promet po navedenoj županijskoj cesti je preslabog intenziteta da bi mogao izazvati zagađenje vrijedno spomena. U budućnosti se očekuje pojačanje prometa ukoliko se dovrši asfaltiranje ove prometnice.
OSTALE NAPOMENE	Veza prethodna tablica

GOSPODARSKA JEDINICA	Lib - Gvozd	TAKSACIJSKE ZNAČAJKE	BONITET	Sve vrste - 5
ODJEL, ODSJEK	7b		SKLOP	82%
POVRŠINA (ha)	27,76		OMJER SMJESE(%)	Plemenite listače-7,21, Ostale tvrde listače – 33,17, Ostale meke listače – 59,62
GOSPODARSKA KLASA	4215		HCVF tip	4b
POLOŽAJ I STANIŠNE PRILIKE	EKSPozICIJA	Sjever-sjeveroistok		UTJECAJ STANIŠNIH PRILIKA NA SASTOJINU
	INKLINACIJA	24-90%		
	NADMORSKA VISINA	1050 m – 1210 m		
	RELJEF	Niz strmih grebena i brazda. U središnjem dijelu jednolika padina		
	TLO	Kalkomelanosol, pretežito plitki kalkokambisol na rendzinama, jedrim vapnencima i dolomitima		
	KLIMA	Planinska		
	HIDROGRAFSKE PRILIKE	Nema stalnih ni povremenih vodotoka.		
	OSTALE PRILIKE			
SASTOJINSKE PRILIKE	VEGETACIJA	SLOJ DRVEĆA	Gorski javor(<i>Acer pseudoplatanus</i>), Bukva(<i>Fagus sylvatica</i>), Mukinja(<i>Sorbus aria</i>), Trepetljika(<i>Populus tremula</i>)..	
		SLOJ GRMLJA	Lijeska(<i>Corylus avellana</i>), Glog(<i>Crataegus sp.</i>), Divlja ruža(<i>Rosa canina</i>), Mukin ja(<i>Sorbus aria</i>)...	
		PRIZEMNO RAŠĆE	Kopitnjak (<i>Asarum europaeum</i>), šumarica (<i>Anemone nemorosa</i>), Potrebno još istražiti	
	KVALITETA SASTOJINE	Sastojina lošije kvalitete u tehničkom pogledu.		
	STANJE POMLATKA	Dominira mladik trepetljike. Pomladak gospodarskih vrsta pojedinačan		
	OSTALI ŽIVI SVIJET			
	UGROŽENE BILNE I ŽIVOTINJSKE VRSTE	Potrebno istražiti		
NEGATIVNI ČIMBENICI	BIOTSKI			
	ABIOTSKI	Zbog nagiba snijeg može izazvati lomove slabijih stabala i grana, a zbog nadmorske visine i otvorenosti sa sjeverne ekspozicije postoji utjecaj bure. Trenutni utjecaj slab		
	OSTALO	Udaljenost od županijske ceste cca 440m, te je utjecaj prometa zanemariv		

FUNKCIJA SASTOJINE	Zbog dobrog sklopa spriječen utjecaj eolske erozije budući je na jakom udaru bure. Jako bitna za sprječavanje erozije vodom, a zbog značajnog udjela plemenitih listača ističe se dekorativna ali i ekološka funkcija.
PREDVIĐENE AKTIVNOSTI	Moguće eventualne manje sječe stabala ispod kojih se javi pomladak gospodarskih vrsta ili podsijavanje istih. Moguće su i sanitarne sječe, te uređenje planinarskih staza i vidikovca
PROCJENA MOGUĆNOSTI UGROŽAVANJA STANIŠTA	Veza prethodna tablica
OSTALE NAPOMENE	Veza prethodna tablica

GOSPODARSKA JEDINICA	Lib - Gvozd	TAKSACIJSKE ZNAČAJKE	BONITET	Sve vrste - 5
ODJEL, ODSJEK	65a		SKLOP	57%
POVRŠINA (ha)	14,97		OMJER SMJESE(%)	Ostale meke listače – 100
GOSPODARSKA KLASA	4215		HCVF tip	4b
POLOŽAJ I STANIŠNE PRILIKE	EKSPOZICIJA	Sjever-sjeveroistok		UTJECAJ STANIŠNIH PRILIKA NA SASTOJINU
	INKLINACIJA	27-66%		
	NADMORSKA VISINA	970-1100 m		
	RELJEF	Dominira padina i jedan greban na granici sa 64d odsjekom.		
	TLO	Kalkomelanosol, pretežito plitki kalkokambisol na rendzinama, jedrim vapnencima i dolomitima		
	KLIMA	Kontinentalna/planinska		
	HIDROGRAFSKE PRILIKE	Nema stalnih ni povremenih vodotoka.		
	OSTALE PRILIKE			
SASTOJINSKE PRILIKE	VEGETACIJA	SLOJ DRVEĆA		Trepetljika(Populus tremula)
		SLOJ GRMLJA		Potrebno detaljnije pregledati odsjek
		PRIZEMNO RAŠĆE		Potrebno još istražiti
	KVALITETA SASTOJINE		Sastojina lošije kvalitete u tehničkom pogledu.	
	STANJE POMLATKA		Dominira mladik trepetljike.	
	OSTALI ŽIVI SVIJET			
	UGROŽENE BILJNE I ŽIVOTINJSKE VRSTE		Potrebno istražiti	
NEGATIVNI ČIMBENICI	BIOTSKI			
	ABIOTSKI		Zbog nagiba snijeg može izazvati lomove slabijih stabala i grana. Trenutni utjecaj slab	
	OSTALO		Udaljenost od županijske ceste cca 90m, te je utjecaj prometa slab, ali bi u budućnosti mogao biti izraženiji	

FUNKCIJA SASTOJINE	Trenutno jako bitna zbog sprječavanja erozije vodom, a u budućnosti će biti još učinkovitija jer se radi o mladoj sastojini
PREDVIĐENE AKTIVNOSTI	Moguće čišćenje sastojine kako bi se povećala kvaliteta i otpornost stabala na utjecaj snijega i vjetra.
PROCIJENA MOGUĆNOSTI UGROŽAVANJA STANIŠTA	Veza prethodna tablica
OSTALE NAPOMENE	Veza prethodna tablica

GOSPODARSKA JEDINICA	Lib - Gvozd	TAKSACIJSKE ZNAČAJKE	BONITET	Sve vrste - 5
ODJEL, ODSJEK	66a		SKLOP	85,14%
POVRŠINA (ha)	6,52		OMJER SMJESE(%)	Obični bor-7,05, crni bor-12,95, plemenite listače-5,64, ostale tvrde listače-0,16, ostale meke listače-74,20
GOSPODARSKA KLASA	1314		HCVF tip	4b
POLOŽAJ I STANIŠNE PRILIKE	EKSPOZICIJA	Sjever-sjeveroistok		UTJECAJ STANIŠNIH PRILIKA NA SASTOJINU
	INKLINACIJA	37-80%		
	NADMORSKA VISINA	1040-1150 m		
	RELJEF	Dva slabije izražena grebena		
	TLO	Kalkomelanosol, pretežito plitki kalkokambisol i njihove kombinacije na jedrim vapnencima i dolomitima		
	KLIMA	Kontinentalna/planinska		
	HIDROGRAFSKE PRILIKE	Nema stalnih ni povremenih vodotoka.		
	OSTALE PRILIKE			
SASTOJINSKE PRILIKE	VEGETACIJA	SLOJ DRVEĆA	Trepčljika(Populus tremula), Pinus sylvestris(Obični bor), Pinus nigra(Crni bor), Sorbus sp., Acer pseudoplatanus(Gorski javor)	
		SLOJ GRMLJA	Potrebno detaljnije pregledati odsjek	
		PRIZEMNO RAŠĆE	Potrebno još istražiti	
	KVALITETA SASTOJINE	Sastojina lošije kvalitete u tehničkom pogledu, raznolike debljinske strukture, zbog niza drvenstih vrsta jako vrijedna ekološki		
	STANJE POMLATKA	Dominira mladik listača, a brojnost pomladka treba još istražiti		
	OSTALI ŽIVI SVIJET			
	UGROŽENE BILNE I ŽIVOTINJSKE VRSTE	Potrebno istražiti		
	NEGATIVNI ČIMBENICI	BIOTSKI		
ABIOTSKI		Zbog nagiba snijeg može izazvati lomove slabijih stabala i grana. Trenutni utjecaj slab, uglavnom lomovi grana ili vrhova tanjih stabala		
OSTALO		Odsjek graniči sa županijskom cestom sa sjeverne strane te je izgledan određeni utjecaj prometa		

	ukoliko se isti intenzivira s asfaltiranjem ceste
FUNKCIJA SASTOJINE	Općenito sprečava eroziju, a posebno je važno što graniči sa navedenom prometnicom te onemogućava njeno zatrpavanje erodiranim materijalom
PREDVIĐENE AKTIVNOSTI	Moguće čišćenje sastojine kako bi se povećala kvaliteta i otpornost stabala na utjecaj snijega i vjetra. Uklanjanje starih stabala radi pomlađivanja. Navedene radove odraditi po mogućnosti u suradnji sa lokalnom zajednicom na temelju običajnog prava. Zbog raznolikosti moguće postavljanje stalnih pokusnih ploha za praćenje sukcesije. Podsijavanje sjemenom bukve, jele i smreka
PROCJENA MOGUĆNOSTI UGROŽAVANJA STANIŠTA	Veza prethodna tablica
OSTALE NAPOMENE	Veza prethodna tablica

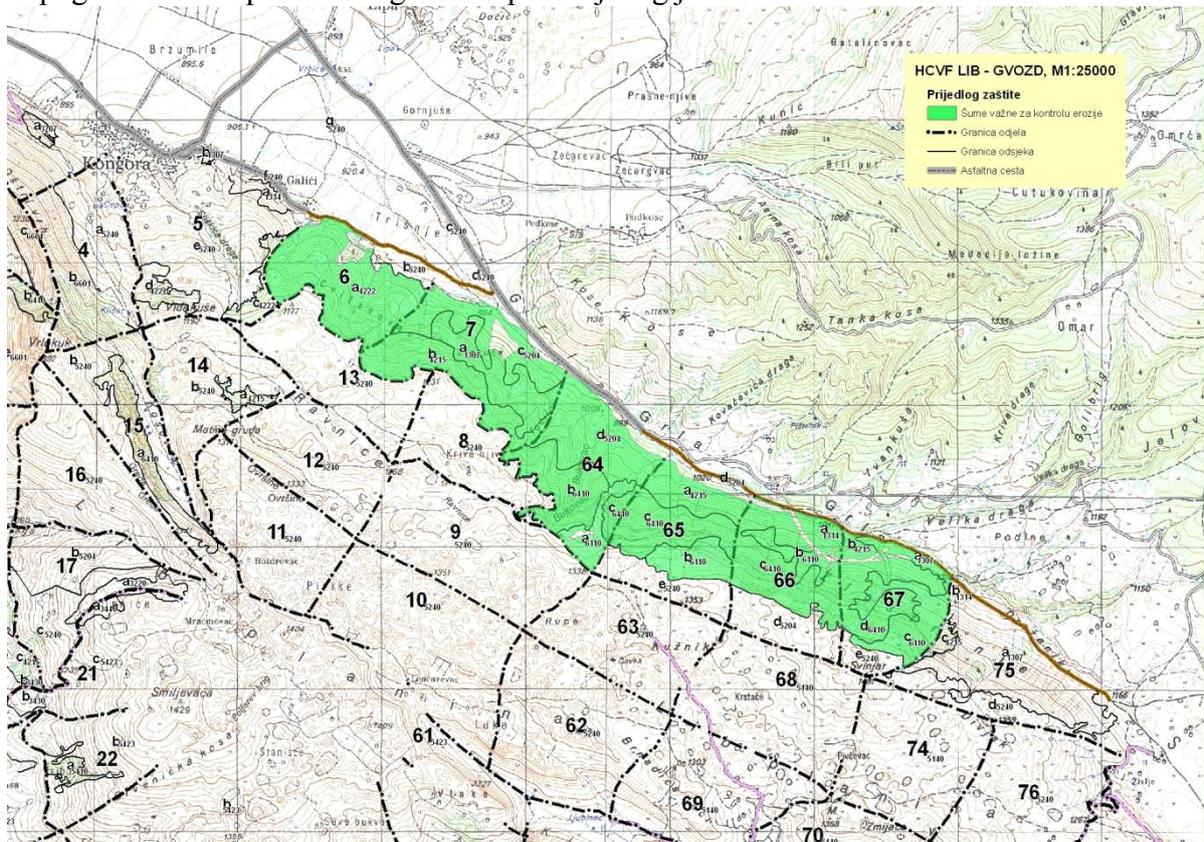
GOSPODARSKA JEDINICA	Lib - Gvozd	TAKSACIJSKE ZNACAJKE	BONITET	Obični bor – 4, ostale vrste - 5
ODJEL, ODSJEK	67a		SKLOP	89%
POVRŠINA (ha)	5,2		OMJER SMJESE(%)	Obični bor-71,22, crni bor-10,53, ostale meke listače-18,25
GOSPODARSKA KLASA	1307		HCVF tip	4b
POLOŽAJ I STANIŠNE PRILIKE	EKSPOZICIJA	Sjever-sjeveroistok		UTJECAJ STANIŠNIH PRILIKA NA SASTOJINU
	INKLINACIJA	29-71%		
	NADMORSKA VISINA	1060-1100 m		
	RELJEF	Padina sa jednom blažom d ragom		
	TLO	Kalkomelanosol, pretežito plitki kalkokambisol i njihove kombinacije na jedrim vapnencima i dolomitima		
	KLIMA	Kontinentalna		
	HIDROGRAFSKE PRILIKE	Nema stalnih ni povremenih vodotoka.		
	OSTALE PRILIKE			
SASTOJINSKE PRILIKE	VEGETACIJA	SLOJ DRVEĆA		Trepeljika(Populus tremula), Pinus sylvestris(Obični bor), Pinus nigra(Crni bor), plemenite listače pojedinačno
		SLOJ GRMLJA		Potrebno detaljnije pregledati odsjek
		PRIZEMNO RAŠĆE		Potrebno još istražiti
	KVALITETA SASTOJINE		Tehnička kvaliteta slabija zbog raznolike strukture, ali su sklop i zdravstveno stanje dobri.	
	STANJE POMLATKA		Razvijen mladik običnog bora i trepeljike, dok je pomladak crnog bora rijedak	
	OSTALI ŽIVI SVIJET			
	UGROŽENE BILJNE I ŽIVOTINJSKE VRSTE		Potrebno istražiti	
	NEGATIVNI ČIMBENICI	BIOTSKI		
ABIOTSKI		Zbog nagiba snijeg može izazvati lomove slabijih stabala i grana. Trenutni utjecaj slab, uglavnom lomovi grana ili vrhova tanjih stabala		

	OSTALO	Odsjek graniči sa županijskom cestom sa sjeverne i sjeveroistočne strane te se na rubnim stablima skuplja prašina nakon prolaska automobila. Pojačanjem prometa asfaltiranjem ceste pojačat će se utjecaj ispušnih plinova
FUNKCIJA SASTOJINE	Općenito sprečava eroziju, a posebno je važno što graniči sa navedenom prometnicom te onemogućava njeno zatrpavanje erodiranim materijalom	
PREDVIĐENE AKTIVNOSTI	Moguće čišćenje i proreda slabijeg intenziteta. Uklanjati prezrela stabla borova radi pomladivanja. Uvažiti običajno pravo lokalnog stanovništva za snabdijevanje ogrjevom ali jako ograničeno.	
PROCJENA MOGUĆNOSTI UGROŽAVANJA STANIŠTA	Veza prethodna tablica	
OSTALE NAPOMENE	Veza prethodna tablica	

GOSPODARSKA JEDINICA	Lib - Gvozd	TAKSACIJSKE ZNAČAJKE	BONITET	Bukva – 4, ostale tvrde listače - 5
ODJEL, ODSJEK	67b		SKLOP	40%
POVRŠINA (ha)	3,28		OMJER SMJESE(%)	Bukva – 79,93, ostale tvrde listače- 20,07
GOSPODARSKA KLASA	4215		HCVF tip	4b
POLOŽAJ I STANIŠNE PRILIKE	EKSPozICIJA	Sjeverna		UTJECAJ STANIŠNIH PRILIKA NA SASTOJINU
	INKLINACIJA	35-62%		
	NADMORSKA VISINA	1040-1130 m		
	RELJEF	Padina omeđena dragom sa zapadne strane		
	TLO	Kalkomelanosol, pretežito plitki kalkokambisol i njihove kombinacije na rendzinama, jedrim vapnencima i dolomitima te kristalastim dolomitima i laporcima		
	KLIMA	Kontinentalna		
	HIDROGRAFSKE PRILIKE	Nema stalnih ni povremenih vodotoka.		
	OSTALE PRILIKE			
SASTOJINSKE PRILIKE	VEGETACIJA	SLOJ DRVEĆA		Bukva(Fagus sylvatica), trepetljika(Populus tremula), ostalo istražiti
		SLOJ GRMLJA		Potrebno detaljnije pregledati odsjek
		PRIZEMNO RAŠĆE		Potrebno još istražiti
	KVALITETA SASTOJINE		Mlada sastojina u kojoj dominira bukva u stadiju letvika	
	STANJE POMLATKA		Dominira mladik tvrdih listača izmješšan sa letvikom bukve	
	OSTALI ŽIVI SVIJET			
	UGROŽENE BILJNE I ŽIVOTINJSKE VRSTE		Potrebno istražiti	
	N I Č I	BIOTSKI		

	ABIOTSKI	Zbog nagiba snijeg može izazvati lomove slabijih stabala i grana. Trenutni utjecaj slab, uglavnom lomovi grana ili vrhova tanjih stabala
	OSTALO	Postoji utjecaj prašine na rubna stabla uz makadam. Moguć utjecaj ispušnih plinova ukoliko se asfaltira prometnica
FUNKCIJA SASTOJINE	Općenito sprečava eroziju, a posebno je važno što graniči sa navedenom prometnicom te onemogućava njeno zatrpavanje erodiranim materijalom	
PREDVIĐENE AKTIVNOSTI	Zbog tanke strukture i slabijeg obrasta nećemo raditi prorede izuzev eventualnih sanitarnih sječa	
PROCJENA MOGUĆNOSTI UGROŽAVANJA STANISTA	Veza prethodna tablica	
OSTALE NAPOMENE	Veza prethodna tablica	

Topografska karta predloženog HCVF područja u g.j. Lib - Gvozd

Sl.1. Sjeverozapadni dio područja

Sl.2. Jugoistočni dio područja

Sl.3. Centralni dio područja

MONITORING

Monitoring HCVF u Šumariji Tomislavgrad će obavljati pomoćnici revirnika na način da će dobiti određene formulare (prikazane ispod) u koje će upisivati podatke koji se traže. Dakle, u formulare će se upisivati vrijeme obilaska (datum), zatim mjesto (gospodarska jedinica, odjel, lokalitet) te opažanje određene pojave (izvori, vodotoci, erozija i sl.) odnosno ostala opažanja (npr. divlja deponija i sl.).

Specifičnost promatranog HCVF područja u g.j. Lib – Gvozd je da nema stalnih izvora i vodotoka koje je potrebno konstantno nadzirati. Postoje površine koje su u blizini asfalta i na kojima postoji mogućnost ilegalne sječe. To se prije svega odnosi na odsjek 64d, u kojem je na nižim kotama nagib terena od 16-25% te ja kao takav lako pristupačan šumokradicama. Pogodnost cjelokupnog područja je što se može lako nadzirati sa županijske ceste koja se proteže njegovim sjevernim i sjeveroistočnim rubom. Stoga je potrebno u periodu od 01.04. do 01.10. promatranja vršiti jednom tjedno jer tada postoji velika mogućnost ilegalne sječe ili odlaganja otpada. Ostatak godine dovoljno je promatranja obaviti jednom mjesečno.

Formular za monitoring

MONITORING ŠUMA VISOKE ZAŠTITNE VRIJEDNOSTI U ŠUMARIJI TOMISLAVGRAD

		OBRAZAC 4
DATUM OBILASKA		OPAŽANJE VODOTOKA I IZVORA
GOSPODARSKA JEDINICA		
ODJEL, ODSJEK		
LOKALITET		
OPAŽANJE EROZIJE		

Planom gospodarskog razvoja Općine Tomislavgrad sa jugozapadne i jugoistočne strane ovog područja je planirana izgradnja vjetroparka. Pristupne prometnice za tu svrhu mogu biti od velike koristi i za zaštićeno područje jer će onemogućiti dolazak požara sa južne strane planine Lib. Pored toga olakšan pristup višim kotama zaštićenog područja čini ovo područje još atraktivnijim potencijalnim turistima zbog prekrasnih pejzaža i vidikovaca,